

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

СИЛАБУС навчальної дисципліни ПЕРЦЕПЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Регіональний розвиток і просторове планування

Спеціальність: 106 - Географія

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

Розробник: завідувач кафедри географії України та регіоналістики,
д.геогр.н., доцент Костащук Іван Іванович

Профайл викладача:

[http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[1594\]\[caf_per_s_id\]=95&commands\[1594\]=item](http://www.geoukr.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[1594][caf_per_s_id]=95&commands[1594]=item)

Контактний телефон: (0372) 58-48-47

E-mail: i.kostaschuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle:

Консультації:

Вид консультацій	День проведення	Час проведення
Очні консультації	вівторок	13.00-14.00
Онлайн-консультації	вівторок	14.00-15.00
Очні консультації (за попередньою домовленістю)	понеділок	До 13.00
	вівторок	15.00-16.00
	середа	До 13.00
	четвер	До 13.00
	п'ятниця	Не проводяться

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни):

Дисципліна знайомить студентів із особливостями територіальних відмін індивідуального сприйняття різних географічних об'єктів та процесів. Сучасна перцепційна географія прагне розкрити особливості сприйняття населенням окремих регіонів та їх частин. Вона розглядає географічний аспект розуміння того чи іншого регіону через перцепційне сприйняття тощо.

2. Мета навчальної дисципліни:

Сформувати у студентів систематизовані знання і розуміння особливостей просторових відмін у формуванні індивідуального сприйняття природних, історико-культурних та соціально-економічних об'єктів, які найбільше презентують регіони України через методику перцепційного аналізу, що включала визначення основних груп об'єктів, які найбільше презентують регіони; а також створити перцепційні карти регіонів України.

3. Завдання курсу:

- ✓ розкрити студентам зміст курсу “Перцепційна географія” як окремої дисципліни;
- ✓ ознайомити студентів з особливостями перцепційно-географічного сприйняття простору;
- ✓ навчити студентів розуміння територіальних відмін у сприйнятті географічного простору;
- ✓ розвинути у студентів уміння давати оцінку географічним процесам в Україні через перцепційно-географічне сприйняття;
- ✓ показати значення перцепційної географії для розвитку людської цивілізації.

4. Пререквізити: Географія населення і розселення

5. Результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **загальні компетентності**, як:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути такі **фахові компетентності**, як:

СК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи та суспільства, а також причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній та педагогічній діяльності;

СК 7. Знання і використання специфічних для географічних наук теорій, парадигм, концепцій та принципів відповідно до спеціалізації. Уміння давати комплексну географічну оцінку території за результатами аналізу карт, здатність відображати географічні об'єкти і процеси за допомогою картографічних творів; використовувати професійно-профільовані знання і практичні навички для розробки та впровадження механізмів територіального менеджменту, районного планування, складання планів та програм соціально-економічного розвитку регіонів.

Програмні результати навчання:

ПР 01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.

ПР 06. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук та регіональних досліджень.

ПР 15. Вміти створювати картографічні моделі, оформляти картографічні твори з використанням сучасних методів та технологій.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: сутність понять: релігія, культура; цивілізація; географія релігії, географія культури; георелігійні та геокультурні ідеї; геокультурні закони; сакральна географія; історична географія культури; геокультурна регіоналізація; методологія геокультурних досліджень; методика геокультурних досліджень.

вміти: практично аналізувати георелігійні та геокультурні особливості, зокрема етнокультурні, сакральні, історико-культурні, формування території; визначати чинники формування геокультури

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: Географія культури та релігій												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	V(I)	2(10)	4	120	2	15	15	-	-	70	20	залік
Заочна	V(I)	2(10)	4	120	2	4	4	-	-	92	20	залік

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Теми навчальних елементів	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ПЕРЦЕПЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ ЯК НАУКА											
Тема 1. Вступ до курсу «Перцепційна географія»	7	2	-	-	-	5	7	1	-	-	-	5
Тема 2. Історія розвитку перцепційної географії в світі та Україні	7	-	2	-	-	5	7	-	1	-	-	10
Тема 3. Перцепційно-географічні моделі та методика перцепційно-просторових досліджень	14	2	2	-	-	10	14	1	-	-	-	10
Тема 4. Основні напрями наукових перцепційно-географічних досліджень регіонів	14	2	2	-	-	10	14	-	1	-	-	10
Тема 5. Підсумкове заняття	17	2	-	-	10	5	-	-	-	-	10	10
Разом за ЗМ1	59	8	6	-	10	35	59	2	2	-	10	45
Теми лекційних занять	ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 ГЕОГРАФІЯ РЕЛІГІЇ В СВІТІ ТА УКРАЇНІ											
Тема 1. Перцепційне сприйняття природних об'єктів регіонів України	9	2	-	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Тема 2. Перцепційне сприйняття історико-географічних земель України	13	4	2	-	-	7	11	1	-	-	-	10

Тема 3. Регіональна ідентичність та її відміни	9	-	2	-	-	7	11	1	-	-	-	10
Тема 4. Географія перцептивних регіонів України	11	1	3	-	-	7	11	-	1	-	-	10
Тема 5. Підсумкове заняття	19	-	2	-	10	7	-	-	-	-	10	7
Разом за ЗМ 2	61	7	9	-	10	35	61	2	2	-	10	47
Усього годин	120	15	15	-	20	70	120	4	4	-	20	92

6.2.1 Тематика індивідуальних завдань

1. Складання перцепційно-просторової карти територіальної громади (на вибір студента)

6.2.2 Самостійна робота

1. Основні поняття та категорії курсу «Перцепційна географія».
2. Роль український вчених у формування «Перцепційної географії» як окремих суспільно-географічних дисциплін.
3. Етнокультурний ландшафт та його сприйняття.
5. Динаміка чисельності та її територіальні диспропорції регіонів України у сприйнятті населення.
6. Перспективи перцепційно-географічних досліджень в Україні.

6.2.3 Теми практичних занять

1. Історія розвитку перцепційної географії в світі та Україні
2. Перцепційно-географічне сприйняття регіонів України
3. Методика проведення перцепційних досліджень регіонів України
4. Сприйняття природних об'єктів в регіонах України
5. Сприйняття історико-географічних земель України
6. Перцепція суспільних об'єктів
7. Поширення прізвищ та їх перцепція

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента. Формою підсумкового контролю є екзамен (іспит).

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Засоби оцінювання. Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: контрольні модульні роботи з використанням стандартизованих

тестів та вправ на логічне мислення; проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.); розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни. Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку чи екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 балів.

Студент, який набрав протягом нормативного терміну вивчення дисципліни 60 балів та виконав навантаження за всіма кредитами, має можливість не складати іспит і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку або складати іспит з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною. Якщо студент набрав менше 30 балів, він не допускається до складання іспиту.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну, з якої складається екзамен, виводиться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (екзамену чи заліку) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою чи бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (фіксовані виступи, реферати, статті, участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), може отримати додатково 20 балів, які також підсумовуються до підсумкової оцінки.

Відповідно до вимог Болонської угоди проводиться місцева (національна) шкала визначення оцінок і шкала ECTS. Для їх порівняння використовується така таблиця:

<i>Рейтингова оцінка з дисципліни</i>	<i>Оцінювання в системі ECTS</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Залік за національною шкалою</i>
90-100	A	5 (відмінно)	Зараховано
80-89	B	4 (добре)	
70-79	C	4 (добре)	
60-69	D	3 (задовільно)	
50-59	E	3 (задовільно)	
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Не зараховано
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал, де вказуються оцінки за кожний навчальний елемент. Журнал зберігається у викладача. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі.

Розподіл балів, які отримують студенти за кожен елемент

Поточне оцінювання (аудиторна (лекційний матеріал і практичні роботи) та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5		
6	8	8	8	-	6	8	8	8	-		

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Барановський М. О. Біхевіористичний підхід у дослідженні регіональної депресивності / М. О. Барановський, О. В. Барановська. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/5404/1/M.%20O.%20Барановський%20С%20О.%20В.%20Барановська.pdf>.

2. Мезенцева Н. І. Перцепційні портрети регіонів України / Н. І. Мезенцева, К. В. Мезенцев / Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення. – Херсон, 2005. – С. 208-213.

3. Мезенцев К. В. Методика біхевіористичного прогнозування регіонального розвитку / К. В. Мезенцев // Економічна і соціальна географія. – 2004. – Вип. 54. – С. 17–24.

4. Немець Л. М. Основи соціальної географії : навчальний посібник / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, Н. В. Гусєва. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 235 с.

5. Немець К. А. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія / К. А. Немець, Л. М. Немець. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 228 с.

8.2. Допоміжна

1. Гнатюк О. М. Ідентичність визначних локацій міста Вінниці / О. М. Гнатюк, А. Л. Мельничук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Географічні науки. – 2019. – № 11. – С. 16-24.

2. Немець Л. М. Про завдання соціальної географії в дослідженні соціального розвитку регіонів України / Л. М. Немець // Український географічний журнал. – 2004. – № 2 (45). – С. 8–12.

3. Немець Л. М. Просторова організація соціально-географічних процесів в Україні: монографія / Л. М. Немець, Я. Б. Олійник, К. А. Немець. – Х. : РВВ ХНУ, 2003. – 160 с.